

Fig. 1. Ting-Jellinge. Ydre, set fra Sydøst.

V. H. 1930

TING-JELLINGE KIRKE

VESTER FLAKKEBJERG HERRED

Kirken, der er *Anneks* til Haarslev, nævnes i Roskildebispens Jordebog o. 1370 med kun lidt Land (»paruin in terris») og svarede da 1 Mark¹. Præsteindberetningen 1755 nævner, at Kongen ejede Kirken; senere var den i Privateje, men overgik til Selveje 24. August 1925.

I Klemmebrevet af 9. Maj 1555 bestemtes det, at den lille Kirke skulde nedbrydes, og Stenene anvendes »at komme Haarslev Kirke til Hjælp til Bygnings Behov«²; Bestemmelsen blev dog ikke udført og heller ikke i 1600'erne, da der atter var Tale om at tilintetgøre den paa Grund af dens ringe Størrelse og Fattigdom; ved Biskop Baggers Indgriben reddedes Kirken ogsaa denne Gang³.

1259 holdtes her Ting for Flakkebjerg Herred⁴.

Kirken ligger ved Landevejen, paa en flad Højning. Hegnet om Kirkegaarden er nyt, dels Jernstakit dels Mur dækket med Vingetegl. I Øst danner Længerne af en Gaard Grænsen mod Kirkegaarden. Tæt vest for Kirken er der paa Kirkegaarden fundet Grundsten af en Bygning, og lige nord for Kirken har der tidligere staaet en Bindingsværksbygning, der en Tid lang anvendtes

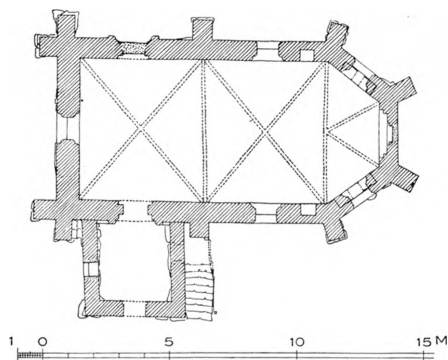

Fig. 2. Ting-Jellinge. Plan. 1 :300. Maalt af Arne Nystrom 1928.

som Skole, og som vistnok var den gamle *Kirkelade*, der i 1671 (Rgsk.) omtales som »meget brøstfældig, opbyggt af Lervægge og Tømmer med Halmtag«.

Kirkebygningen bestaar af et lille, gotisk Langhus med tresidet Korafslutning; foran Syddøren findes et i sine nederste Partier sengotisk Taarn.

Langhuset er et ret regulært Anlæg fra Tiden o. 1350—1450, bygget af *Munkesten* (26—27 × 13,5—14 × 9—10 cm; fem Skifter: 52 cm), med samtidige Hvælvinger. Der er iagttaget Antydninger af en oprindelig Sokkel, men den er nu helt ommuret. Kirkens indre Bredde er o. 5,50 m, og den er knap 12 m lang, Korrummet iberegnet.

Korfaget og det østligste af Skibets Fag har til alle Sider spidsbuede, falsede Vinduer, medens Vestfaget kun har Vindue mod Vest. I dette Fag findes Kirkens Døre, den nordre tilmuret, den søndre med nye Træ-Karme, begge fladbuede, med bred, indvendig Fals og udvendig i spidsbuede, falsede Blændinger, der er anbragte i firkantede Halvstens Murfremspring (Fig. 3). Blændingernes Sider og Stik er murede af Formsten, yderst med Skraakant, derefter med Hulkant. Paa lignende Maade har alle Vinduerne flad eller hulet Affasning (tilsyneladende vekslende uden noget System) ved Kanter og False. Baade Vinduernes og Dørblændingernes Profiler slutter med et Skraa-snit et Stykke over Underkanten. Noget afvigende og rigere udformet er Østvinduet, hvis ydre Del er tilmuret og derfor ikke kendes. Det er mindre end de øvrige og har indvendig en Rundstav mellem to Retkantled. Det er anbragt i en falset, spidsbuet Blænding, der omtrent fylder hele Østvæggens Bredde og næsten virker som et Skjoldbuefelt, med Underkanten o. 100 cm over Gulvet; Buen har samme Profiler som Vinduerne, Skraakant og Hulkant. I Korvæggene tilsammen seks fladbuede Nicher. Skibet har Gesims af tre retvinklede Fremspring, de to underste paa hver to, det øverste paa eet Skifte. Denne Gesims er ført rundt om Korafslutningen, der har afvalmet Tag, medens der derimod er en syvtakket Kamgavl i Vest med fem spidsbuede Højblændinger. Gesimsens Underled er ført hen over Gavlen og lige-

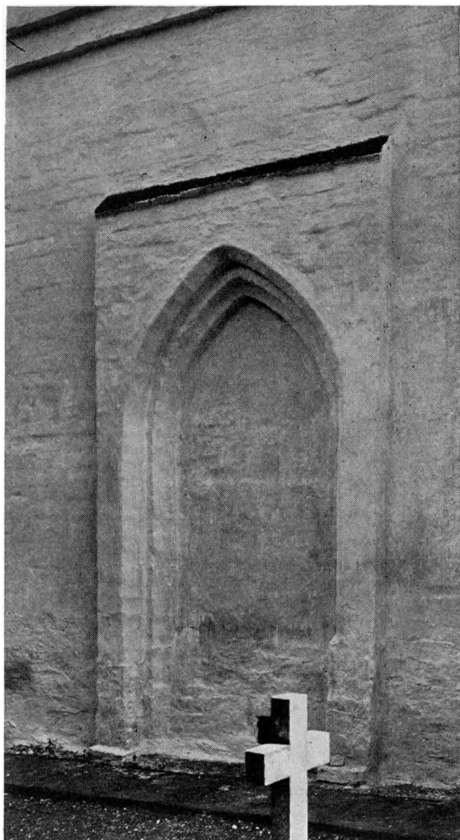
som Blændingernes Bund afdækket med Vingetegl.

Hvælvingerne er af almindelig gotisk Karakter uden Skjoldbuer og med Halvstens Gjordbuer, der sammen med Ribberne i Vederlagshøjde forløber i Murene.

Korhælvævet er lavere og tredelt, dets to Ribber løber af mod Nabohvælvingens østre Gjordbue. Udvendig har Skibet Støttepiller for hvert Ribbevederlag.

Disse Piller har i omtrent to Tredjedele af deres Højde et Afsæt, der ligesom selve Pillen foroven er afdækket med Vingetegl.

Taarnet er til Skibets Gesimshøjde muret af Munkesten i uregelmæssigt Skifte over en fremspringende Kampestenssyld. Det fladdækkede, underste Stokværk benyttes som Vaabenhus og har mod Syd en oprindelig, fladbuet Dør, mod Vest et nyere Vindue. Udvendig langs Østsiden fører en ligeløbende Stentrappe op til Mellemstokværkets fladbuede, udvendig falsede Dør. Dette Stokværk benyttedes til Klokkerum, og endnu findes fladbuede, senere tilmurede, lydhulagtige Aabninger mod de tre fri Sider. I 1747 blev »det gamle Bindingsværkstaarn over Vaabenhuset« nedbrudt og erstattet af et nyt Klokkestokværk (Rgsk.). Forhøjelsen er af smaa, gule og lysflammede Sten ($22,5 \times 12 \times 5$ cm) og har mod hvert Verdenshjørne et Par slanke, rundbuede Glamhuller. Taarnet dækkes nu af en lav, pyramideformet Hætte, hvorunder der er en Gesims, formet som et stort, kvartrundt Led mellem to smaa, retkantede. Taarnhætten krones af en smuk Fløjstang med spiralsnoede Ornamente om Foden og en Kobberfane med Fr. 5's kronede Dobbeltmonogram og Aarsallet 1747. Dens Vægt opgives til 20 og den var malet i fine Farver (Rgsk.). Taarnet er nu som Kirken i sin Helhed dækket med Vingetegl og hvidtet. Tagværket er nyt.

H. M. 1913

Fig. 3. Ting-Jellinge. Skibets Norddør. (S. 868).

KALKMALERIER

Hvælvene har alle været smykkede med Kalkmalerier, der fremdroges ved en o. 1872 udført Istandsættelse af Kirken, men atter blev overhvidtede.

Fig. 4. Ting-Jellinge. Indre, set mod Øst,

V. H. 1931

I den vestre Hvælvings nordre Kappe saas S. Jørgens Kamp med Dragen, i den østre Hvælvings vestre Kappe: Abrahams Offer, og i den søndre Kappe: Dommedag. Ifølge en Meddelelse til Løffler (1886) mente man »blandt en Del utydelig Skrift at kunne skimte Aarstallet 1448«.

INVENTAR

Alterbordet er moderne. Det oprindelige Alterbord, der blev revet ned 1928, var muret af Munkesten (25 × 12 × 8 cm) med skraat skaarne Fuger; det stod opad, men var ikke i Forbandt med Østmuren; det var 94 cm højt, 166 cm bredt og 66 cm (tidligere 77 cm) dybt. Pladen, der var dækket af et Pudslag, bestod af Munkesten paa Fladen, der til Siderne kragede ud som Bindere. Midt i Pladen fandtes en *Altergrau* af Mørtel, men uden Overligger eller Indhold.

Som Alterprydelse tjener det tidligere *Lægmandskrucifiks*, der er anbragt i det blændede Vindue.

Den tidligere **Altartavle* var af »fin, hvid Eg«, forfærdiget af Chr. Holfelt 1738, temmelig nøje svarende til Tavlen i Kirkerup (S. 839). I Postamentfeitet findes en opmalet Indskrift, første Vers af Kingos Salme: »Tak for al din Fødsels Glæde«. I Storfeltet et Maleri: et Kors paa et Bjerg med Jerusalem

i Baggrunden. Det tidligere Maleri var ifølge Regnskaberne udført af Joh. Friederich Krügel og forestillede Kristi Bøn i Urtegaarden. Tavlen stafferedes 1741 som Kirkerup. 1928 blev den overført til Nyborg Slot.

Den gamle, gotiske *†Fløjaltertavle*, der havde en Fremstilling af Treenigheden mellem Maria og Johannes Døberen og paa Fløjene Scener af Marias Legende⁵ blev 1739 »opslaaet paa den blinde Mur lige for Kirkedøren» (Rgsk.); 1832 var den »yderst mishandlet«.

*Altersølv. Kalk*⁶ (Fig. 5), fra 1650, forgyldt, 26 cm høj, med sekstunget Fod, paa hvis Overside graverede Versaler: »Gud til Ære, hans Menighed til gudeligt Brug, hafver Mans Mule Jørgensøn, residerendis i Kiøbenhavn oc hans kiere

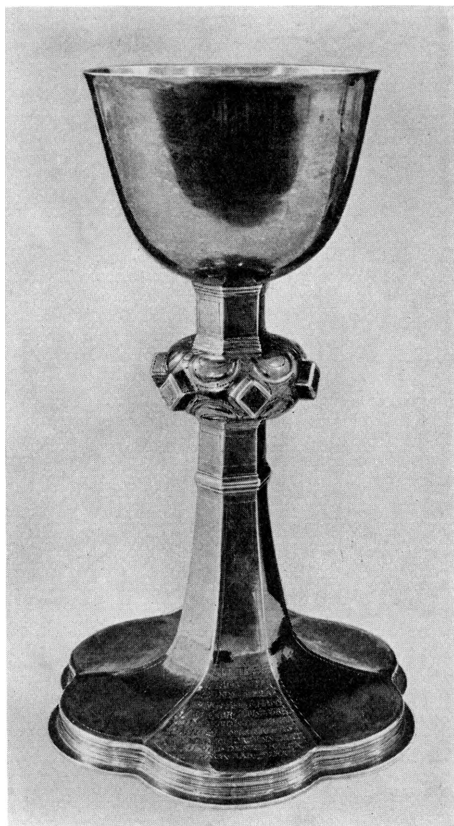
Hustrue Maren Jørgensdaater gifvet denne Kalck oc Disck Aar MDCL«; under Bunden graveret: »47 ½ Lod«; seksidet Skaft; fladtrykt, graveret Knop med Rudetoppe, hvori »Ihesus«. Sammen med denne Kalk nævnes 1662 »en liden af Sølv«. 1672 sælges til Sognepræsten for 2 Mark og 12 Sk. Loddet »en ubrugelig Sølvkalk og Disk« paa 25 Lod (Rgsk.). Forgylt *Disk* med graveret Cirkelkors og Medaillon, hvori Lam med Korsfane. *†Vinflaske* af Tin, med Kirkens Navn, anskaffet 1753 (Rgsk.).

Alterstager, 33 cm høje, af gotisk Form, med tre skarprykkede, fladtrykte Skafringe; profileret Fod- og Lyseskaal.

Font af Granit, med glat Kumme, 58 cm i Tvm., udmuret og oljemalet. Fonten blev 1741 flyttet fra sin Plads nede i Kirken op til Koret, hvorfra den senere er flyttet tilbage for atter 1928 at blive genopstillet paa en ny-muret Fod i Koret.

Fad af Messing, 47 cm i Tvm., Nürnbergerarbejde fra o. 1550. I Bunden en drevet Hvirvelroset med pæreformede Blade, Majuskelring udenom Minuskelring og stemplede, liljeagtige Blomster, de sidste gentaget paa Randen.

Lægmandskrucifiks, gotisk, o. 1450—1500. Figuren, 65 cm høj, har lukkede Øjne, let kruset Fuldskæg, strakte Arme, lille Lændeklæde og korslagte Fødder. Korstræet og Stafferingen er nyere.

V. H. 1931

Fig. 5. Ting-Jellinge. Alterkalk 1650.

